

## نگاهی بر کتاب، "برخی مسایل جامعه شناسی و اصطلاحات"

(نوشته پوهنیار بشیر مؤمن)

"برخی مسایل جامعه شناسی و اصطلاحات" نام مجموعه مقالات سیاسی و جامعه شناسی و فلسفی است که از جانب محترم پوهنیار بشیر مؤمن، به زبان های دری و پشتو تحریر یافته و در ۲۳۱ صفحه در سال ۲۰۰۸ در کابل به زیور طبع آراسته شده است.

روی جلد کتاب دو تصویر تکانهنده از برخورد خشونت بار علیه زنان، یکی از سوی طالبان که خانمی چادری پوش را در حال شلیک مرمی برفرش در ستودیوم ملی کابل نشان میدهد، و دیگری زن جوان وزیائی را نشان میدهد که تا کمر در خاک زمین دفن گردیده و بحکم دادگاه در جمهوری اسلامی ایران، آماده برای سنگسار شده است. در متن کتاب نیز تصاویر رنگی از برخورد خشونت بار عساکر امریکائی با زندانیان (زندان ابو غریب) در عراق، نظر را بخود جلب میکند که هر یک سند محکمی از جنایت علیه بشریت به حساب می آیند.

قابل ذکر است که در متن کتاب، یک تصویری استثنائی از بن لادن، رهبر القاعده با پسر و دوست دختر انگلیسی اش در لباس کابوایی و کاملاً غیر اسلامی در کنار بن لادن دیده میشود. اما همین بن لادن و پیروانش در کشور مدارس دخترانه را آتش میزنند و بشدت با تحصیل دختران مخالفت می ورزند.

اگر از شرح تصاویر بگذریم، قضاوت در مورد محتوای کتاب حاضر، کار آسانی نیست، زیرا که این یک کتاب مستقل با یک عنوان مشخص، و موضوع معین (مثلاً: تاریخ، جامعه شناسی، سیاست، فلسفه، دین) نیست، بلکه مجموعه یی از مقالات مختلف با موضوعات مختلف و عناوین متفاوت است. و بنابراین نمیتوان هر یک از مقالات را جداگانه بررسی و ارزیابی کرد، و اگر چنین کاری ضروری هم باشد، وقت زیاد و فرصت بسیاری می طلبد که فعلاً در اختیار من نیست. اما بطور کلی میتوانم بگویم که نویسنده، بانگارش هر یک از این مقالات خواسته تاحد ممکن روشنگری کند. برخی از مقالات مستند به اسناد و مدارک نگارش یافته است که علاقمندی نویسنده را به مطالعه و دسترسی به کتب مفید در غربت نشان میدهد. اما در برخی موارد شیوه بهره گیری از منابع بطور بایسته یی رعایت نشده و تنهابه ذکر نام منبع بسنده شده است، اما اگر میخواهند در بحث های جدی گفتار خود را محکم تر و استوار بر منابع کنند، بهتر خواهد تا مدارک و منابع مورد استفاده خود را بطور دقیقتر به خواننده نشان بدهند. در هر حال، به نظر میرسد که هدف نویسنده از ارائه این مجموعه روشنگری های روشنفکرانه بوده که در ارائه آنها تحلیل ها و برداشت خود از قضایا را با احساس و طندوستی ابراز داشته است.

من برخی از این مقالات را قبلاً در سایتهای انترنتی چون: فردا، گفتن، ژواک و سپرگی و آریائی، دیده و خوانده ام و برخی را تازه در این مجموعه دیدم و خواندم و از محتویات آنها فیض بردم. مقالات: نکاتی اندر باب جامعه شناسی

خودمانی، چگونگی شکل‌گیری شخصیت، مسئله جدائی دین از دولت یا سکولاریزم، جستاری در باب مقوله روشنفکر و روشنفکری، اندیشه‌های فن‌اپزیر سیدجمال‌الدین افغان، غوغای تروریسم و عوامل آن، د ۱۳۸۴ لمریزکال مهمو واقعاتو ته یوه لنده کتنه، و برخی اصطلاحات سیاسی و جامعه‌شناسی در اخیر کتاب برایم بسیار دلچسپ و آموزنده بود. خلاصه زحمتکشی جناب استاد بشیر مؤمن را در آفرینش آثار ارزشمندی از این دست جداً آرزو می‌کنم. ختم